

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОВІ ОСНОВИ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ**

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Правові основи дипломатичної служби
Викладач (-і)	Буроменський Михайло Всеволодович, проф., д.ю.н., проф. кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Контактний телефон викладача	Буроменський Михайло Всеволодович (0342) 596134
Е-mail викладача	Буроменський Михайло Всеволодович MykhayloBuromenskiy@gmail.com
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри</p> <p>https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d1%80%d0%be%d0%b7%d0%ba%d0%bb%d0%b0%d0%b4-%d0%b7%d0%b0%d0%bd%d1%8f%d1%82%d1%8c/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Дисципліна «Правові основи дипломатичної служби» полягає в системному і комплексному підході до вивчення суті і змісту міжнародно-правових явищ, що стосуються дотримання норм, які регулюють правила здійснення дипломатичними представництвами та консульськими установами своїх ключових функцій та повноважень. Дана дисципліна спрямована на формування системи науково-теоретичних знань із функціонування дипломатичних та консульських установ і ознайомлення з актуальними проблемами сучасного міжнародного права.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є широке коло суспільних відносин, що виникають, змінюються та припиняються у сфері дипломатичного права, а саме економічних, правових і соціально-культурних аспектів утворення та існування дипломатичних та консульськими установами, а також можливих шляхів їх удосконалення їх функціонування.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою навчальної дисципліни «Правові основи дипломатичної служби» є ознайомлення студентів з теоретичними та практичними основами дипломатії та дипломатичної служби, з сукупністю опублікованої літератури та письмових джерел із історії дипломатії та дипломатичної служби, з практикою їх пошуку і використання, що має сприяти більш повному розумінню історії міжнародних відносин. Таким чином, метою навчальної дисципліни є аналіз та вивчення принципів та норм, які регулюють відносини між державами, міжнародними організаціями та іншими суб'єктами міжнародного права в сфері реалізації співпраці в різноманітних сферах через своїх представників.</p> <p>Особлива увага приділяється питанням дипломатичної практики, техніці ведення дипломатичних переговорів; встановленню консульських відносин.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни «Правові основи дипломатичної служби» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – роз'яснення завдань діяльності дипломатичної служби; – роз'яснення завдань діяльності консульської служби; – розкриття ролі дипломатичної та консульської служби в сучасних міжнародних відносинах. – формування у студентів практичних навичок і вмінь розв'язання політико-управлінських, організаційно-правових, інформаційно-аналітичних, кадрових та інших завдань у межах професійного забезпечення діяльності органів державної влади у реалізації зовнішньополітичних інтересів держави; – вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду організації і функціонування дипломатичної служби, адаптації кращого світового досвіду до умов сучасної України; – формування професійних якостей дипломатичного службовця з урахуванням світового 	

розвитку і функціонування дипломатичної служби у своїй країні та за кордоном.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- специфіку та понятійно-категоріальний апарат дипломатичної та консульської служби;
- історію зародження та становлення дипломатичної та консульської служби у світі та в Україні;
- національне законодавство та міжнародне право щодо забезпечення й регулювання дипломатичної та консульської служби;
- систему і механізм діяльності Міністерства закордонних справ, його вітчизняних та закордонних підрозділів;
- головні принципи, форми та методи створення і роботи посольств і консульств та визначення критеріїв ефективності їх діяльності;
- основні завдання і функції дипломатичних і консульських установ;
- дипломатичні і консульські імунітети та привілеї;
- форми і принципи діяльності багатосторонньої дипломатії.

Фахові компетентності:

- користуватися набутими теоретичними знаннями;
- орієнтуватися в основних положеннях базових міжнародно-правових джерел, що регулюють зовнішні зносини та дипломатичну діяльність;
- підбирати критерії для визначення ефективності роботи посольств і консульств;
- застосовувати техніку ведення дипломатичних переговорів;
- користуватися засобами дипломатичної комунікації;
- готувати документи дипломатичного листування.

Програмні результати навчання:

- здатність демонструвати знання та розуміння змісту базових правових категорій та понять дипломатичного права.
- вміння надавати консультації щодо правового регулювання відносин з приводу зовнішніх зносин та дипломатичної діяльності;
- здатність демонструвати знання і розуміння структури та принципів дипломатичного права.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	62

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	081 Право	1	нормативний

Тематика курсу

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Змістовний модуль 1 Загальна частина. Теорія та історія дипломатії. Дипломатичні представництва та консульські установи

Тема 1. Дипломатія і міжнародне право. Історичні типи дипломатії. Розвиток теорії і практики дипломатії.	2	2	8
Тема 2. Дипломатичне представництво та його міжнародно-правовий статус.	2	2	8

Тема 3. Структура і персонал дипломатичного представництва. Дипломатичні привілеї та імунітети.	2	2	8
Тема 4. Встановлення консульських відносин. Консульські установи.	2	2	8
Змістовний модуль 2 Дипломатичні представництва за участі міжнародних організацій. Методи дипломатичної комунікації.			
Тема 5. Міжнародні організації та їх значення у дипломатичних відносинах.	2	4	8
Тема 6. Спеціальні місії як форма дипломатії, дипломатичні переговори.	-	2	8
Тема 7. Методи та засоби дипломатичної комунікації.	-	2	7
Тема 8. Україна як учасник міжнародних відносин.	-	2	7
ЗАГ.:	10	18	62

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/.</i>
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами контрольної роботи. Робота виконується студентом самостійно у окремому зошиті та включає, описові, практичні і тестові завдання різних варіантів. Максимальний бал за контрольну роботу становить 30 балів.
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються п. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

7. Політика курсу

<p><u>Письмові роботи:</u> Пропонується виконання студентами обов'язкових та додаткових окремих видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента) – <i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри https://kkmtap.pnu.edu.ua/ ; https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d0%be%d1%81-%d0/</i></p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя</p>

Стефаніка» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаніка <https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/>).

8. Рекомендована література

1. Історія дипломатії: навч.-метод. посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О. В. Бігняка. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 116 с.
2. Міжнародне право. Підручник; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.
3. Федчишин, С. А. Дипломатичне представництво України за кордоном: сучасні проблеми організації та правового забезпечення. Харків: ФІНН, 2011. 262 с.
4. Чекаленко, Л. Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): Підручник. 2 вид. Київ: Кондор, 2011. 290 с.
5. Міжнародні відносини: Історія. Теорія. Економіка. Право: навчальний посібник / М. З. Мальський [та інші.]. Київ: Знання, 2010. 464 с.
6. Сардачук П. Д. Дипломатичне. представництво: організація і форми роботи: Навчальний посібник. Київ, 2008. 176 с.
7. Гуменюк Б. І. Дипломатична служба: правове регулювання. Навч. посібник. Київ: Либідь, 2007. 224 с.
8. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби. Київ: Либідь, 1998. 244 с.
9. Право зовнішніх зносин. Збірник документів / Упорядники: Ю. В. Алданов, І. М. Забара, В. І. Резніченко. Київ, 2003. 784 с.
10. Л.Г. Фалалеева Дипломатичні імунітети: принципи, норми, практика застосування// Л.Г. Фалалеева. Вісник Академії адвокатури України 192 число 1(14) 2009. с. 192-202.
11. Віденська конвенція про дипломатичні зносини. 18 квітня 1961 р. [Електронний ресурс] // Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин. — Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_048
12. Віденська конвенція про консульські зносини. 24 квітня 1963 р. [Електронний ресурс] // Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин. — Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_047
13. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру. 14 березня 1975 р. [Електронний ресурс] // Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_254
14. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру. 14 березня 1975 р. [Електронний ресурс] // Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_254
15. Конвенція про спеціальні місії від 08.12.1969. – Електронний ресурс. – [Режим доступу]: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_092

Періодичні видання с безкоштовним доступом до повних текстів

<http://uamedia.visti.net/link/> - українська преса в інтернеті

<http://www.nbu.gov.ua/portal/per.html> - вибрані газети та Інтернет-видання

<http://www.nbu.gov.ua/e-journals/> - електронні наукові видання НБУ ім.В.І.Вернадського

<http://www.doaj.org/> - 2000 загальнодоступних закордонних електронних журналів

(включаючи 53 юридичних журнали) Dukeuniversity.

<http://rzblx1.uni-regensburg.de/ezeit/fl.phtml?bibid=AAAA&colors=1&lang=en¬ation=ALL>

- англomовні електронні безкоштовні журнали

<http://rzblx1.uni-regensburg.de/ezeit/> - електронна бібліотека журналів (Німеччина).

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних розробках:

1. Буроменський М.В., Албу А.А. Правові основи дипломатичної служби; методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів магістрів 1-го року заочної форми навчання) [текст]. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника, 2022, - 10 с.

URL:<https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d0%b7%d0%b0%be%d1%87%d0%bd%d0%b0-%d0%bf%d1%80%d0%b0%ba%d1%82-%d1%80%d0%be%d0%b1-%d0%b1%d0%b0%ba%d0%b0%bb%d0%b0%b2%d1%80/>

професор Михайло БУРОМЕНСЬКИЙ